

Total No. of Printed Pages—8

5 SEM TDC PMTG 4 (G) (N/O)

2 0 1 6

(November)

COMMERCE

(General)

Course : 504

(Principles of Marketing)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

1. (a) 'सँचा' ने 'मिछा' लिखा : 1×4=4

Write True or False :

(i) बजाबकरण आरु बिक्रीये एके अर्थ बुजाय ।

Marketing and selling denote same meaning.

(ii) सकलो प्रचाबेई बिज्जापन हय ।

All publicity is advertising.

(iii) গ্ৰাহক আচৰণ আৰু কিনোতাৰ আচৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য নাই।

Consumer's behaviour has no difference with buyer's behaviour.

(iv) দ্ৰব্য পৃথকীকৰণ আৰু বজাৰ খণ্ডিতকৰণ একেই হয়।

Product differentiation and market segmentation are same.

(b) খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

1×4=4

Fill in the blanks :

(i) পণ্য সামগ্ৰী বিতৰণ মিশ্ৰণৰ এক উপাদান হ'ল _____।

_____ is one of the components of physical distribution mix.

(ii) বিক্ৰী তত্ত্বৰ আধুনিক ধাৰণা _____ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত।

The modern concept of salesmanship is based on the idea of _____.

(iii) গ্ৰাহকৰ ক্ৰয় পদ্ধতিত _____ টা পদক্ষেপ আছে।

Customers' buying process has _____ steps.

(iv) বজাৰ অনুসন্ধান আৰু বজাৰ অধ্যয়ন _____।

Market survey and market research are _____.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

4×4=16

Write short notes on (any four) :

(a) বজাৰকৰণ পৰিবেশ

Marketing environment

(b) বজাৰ খণ্ডিতকৰণ / Market segmentation

(c) পণ্য মিশ্ৰণ / Product mix

(d) বিজ্ঞাপন / Advertising

(e) ক্ৰয় প্ৰবৃত্তি / Buying motives

(f) খুচুৰা বিক্ৰেতা / Retailers

3. (a) বজাৰকৰণৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিধি আলোচনা কৰা। 7+7=14

Discuss the nature and scope of marketing.

অথবা / Or

(b) বজাৰ মিশ্ৰণৰ উপাদানসমূহ কি কি? এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ পণ্য মিশ্ৰণৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

6+8=14

What are the elements of marketing mix?
Discuss the important variables of product mix of an organization.

4. (a) উপভোক্তাৰ আচৰণ বুলিলে কি বুঝা? উপভোক্তাৰ আচৰণত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা আৰ্থিক উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4+10=14

What do you mean by consumer behaviour? Discuss the economic determinants which influence the consumer behaviour.

অথবা / Or

- (b) বজাৰ খণ্ডিতকৰণৰ আধাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 14
Discuss the bases for market segmentation.

5. (a) দ্ৰব্য পৰিকল্পনা বুলিলে কি বুজা? দ্ৰব্য পৰিকল্পনাৰ মূল উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+10=14
What do you understand by product planning? Discuss the basic components of product planning.

অথবা / Or

- (b) দ্ৰব্য আবৃতায়ণ বুলিলে কি বুজা? উত্তম আবৃতায়ণৰ প্ৰয়োজনীয় বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14
What do you mean by product packaging? Discuss the essentials of good packaging.

6. (a) আধুনিক বজাৰকৰণ ব্যৱস্থাত পাইকাৰী বিক্ৰেতাৰ কাম-কাজ আৰু সেৱাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 7+7=14
Discuss the functions and services of wholesaler in modern marketing.

অথবা / Or

- (b) বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। এজন কেনেকৈ বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ দক্ষতা বঢ়াব পাৰে? 7+7=14
Discuss the role of physical distribution system. How can one improve efficiency of physical distribution system?

(Old Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. (a) 'সঁচা' নে 'মিছা' লিখা : 1×5=5

Write True or False :

(i) গ্ৰাহক সৃষ্টি মানে হৈছে গ্ৰাহকৰ আৱশ্যকতা আৰু প্ৰয়োজনসমূহ বিচাৰি উলিওৱা আৰু চিনাক্ত কৰা ।

Creating customers means exploring and identifying the needs and requirements of customers.

(ii) 'বজাৰকৰণ' আৰু 'বিক্ৰী'ৰ পৰিসৰ একেই হয় ।

The scope of 'marketing' and 'selling' are same.

(iii) 'ক্ৰয় প্ৰবৃত্তি'ক প্লেনৰ 'ব্লেক বক্স'ৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি ।

'Buying motives' are compared with 'Black box' of a plane.

(iv) বজাৰ পৰীক্ষাকৰণ নতুন দ্ৰব্য উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াৰ এটা অংশ ।

Test marketing is the part of new product development process.

(v) দ্ৰব্যৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণ সিদ্ধান্তত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা এটা উপাদান হৈছে প্ৰতিযোগিতা ।

Competition is a factor which influences the product pricing decisions.

(b) খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

1×3=3

Fill in the blanks :

(i) আবৃতকৰণে দ্ৰব্য _____ ত সহায় কৰে।

Packaging facilitates product _____.

(ii) 'লেবেল'-এ _____ সন্দেহ দূৰ কৰাত সহায় কৰে।

'Label' helps in avoiding the _____ confusion.

(iii) বজাৰকৰণ _____ ক লৈ আৰম্ভ আৰু শেষ হয়।

Marketing begins and ends with the _____.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

4×4=16

Write short notes on (any four) :

(a) দ্ৰব্য সংস্থাপন

Product positioning

(b) বিপণন মিশ্ৰণৰ চাৰিটা P

4P's of marketing mix

(c) পণ্যাগাৰ

Warehouse

(d) মজুত পণ্য নিয়ন্ত্ৰণ

Inventory control

(e) বিশ্বায়ন

Globalization

(f) ব্যৱসায় চিহ্ন

Trademark

3. (a) ব্যৱসায়ৰ কাৰ্য হিচাবে বজাৰকৰণৰ প্ৰকৃতি আৰু গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11

Explain the nature and importance of marketing as a business function.

অথবা / Or

- (b) পৰম্পৰাগত আৰু আধুনিক বজাৰকৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুৱা। 3+8=11

Distinguish between the traditional and modern concepts of marketing.

4. (a) গ্ৰাহকৰ আচৰণ মানে কি বুজা? বিপণনত ইয়াৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11

What do you mean by consumer behaviour? Explain its significance in marketing.

অথবা / Or

- (b) বজাৰ খণ্ডিতকৰণৰ আধাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the bases for market segmentation.

5. (a) দ্ৰব্য পৰিকল্পনা বুলিলে কি বুজা? এটা নতুন দ্ৰব্য প্ৰবৰ্তনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো চমুকৈ আলোচনা কৰা। 5+6=11

What do you understand by product planning? Discuss in brief the process of introducing a new product.

অথবা / Or

- (b) আবৃতায়ণৰ সংজ্ঞা দিয়া। উত্তম আবৃতায়ণৰ আৱশ্যকীয় বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 5+6=11

Define packaging. Discuss the essential features of good packaging.

6. (a) এটা প্রতিষ্ঠানৰ 'মূলা নিৰ্ধাৰণ' সিদ্ধান্তত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the factors that influence the 'pricing decision' of an organization.

অথবা / Or

- (b) চমুকৈ লিখা : $5\frac{1}{2}+5\frac{1}{2}=11$

Write in short :

- (i) প্ৰসাৰ মিশ্ৰণৰ উপাদান

Component of promotion mix

- (ii) যোগাযোগৰ উপাদানসমূহ

Components of communication

7. (a) দ্ৰব্যৰ বিতৰণ প্ৰক্ৰিয়া মানে কি? দ্ৰব্যৰ বিতৰণ প্ৰক্ৰিয়া বাচনি কৰোঁতে প্ৰয়োজন হোৱা উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। $4+8=12$

What is channel of distribution? Discuss the factors governing the choice of channels of distribution.

অথবা / Or

- (b) "মধ্যস্থতাকাৰীৰ উৎখাতকৰণ সম্ভৱ, কিন্তু তেওঁৰ কাম-কাজ নহয়।" আলোচনা কৰা। 12

"The middleman can be eliminated but not his functions." Discuss.